

Grafika komputerowa i komunikacja człowiek computer

Laboratorium 6

Model Układu Słonecznego z tekstutowaniem

Wykonał:

Ivan Hancharyk 264511

Termin zajęć:

WT/TP/8:00

1. Cel ćwiczenia

Celem ćwiczenia było stworzenie modelu Układu Słonecznego z wykorzystaniem teksturowania w bibliotece OpenGL oraz GLUT. Model symuluje ruch planet, ich obrót wokół własnej osi oraz umożliwia interakcję użytkownika poprzez manipulację kamerą.

2. Wstęp teoretyczny

Układ Słoneczny, będący głównym tematem symulacji, to zbiór planet, księżyców i innych ciał niebieskich orbitujących wokół Słońca na eliptycznych orbitach. Planety posiadają różne okresy orbitalne, a ich obroty wokół własnej osi determinują długość dnia. W praktyce graficznej, jak w tej symulacji, realistyczne odwzorowanie takiego systemu wymaga zastosowania zaawansowanych technik matematycznych i graficznych.

W projekcie wykorzystano wiele funkcji i mechanizmów biblioteki **OpenGL**, z których najważniejsze to:

1. Modelowanie sfer planet i ich orbit:

- Funkcja **gluSphere** pozwala na generowanie kul (planet i księżyca), gdzie promień oraz liczba segmentów definiują dokładność odwzorowania.
- Ruch po orbitach jest symulowany za pomocą funkcji obliczających współrzędne eliptyczne planet w danym momencie, np. **radiusAngle** i **translateAngle**.

2. Manipulacja kamerą i widokiem:

- **gluLookAt** – służy do definiowania pozycji obserwatora w przestrzeni oraz kierunku patrzenia. Dzięki temu możliwa jest nawigacja po scenie, w tym przybliżanie i oddalanie widoku.
- Mechanizm zoomowania oraz obracania kamery jest realizowany za pomocą zmiennych azimuth, elevation i odpowiednich funkcji obsługi myszy.

3. Nakładanie tekstur:

- Funkcja **glTexImage2D** umożliwia przypisanie tekstur obiektom. Wczytane tekstury (np. obrazy planet i Słońca) nadają realistyczny wygląd obiektom 3D.
- W celu załadowania plików z teksturami wykorzystano funkcję **LoadTGAImage**, przetwarzającą obrazy w formacie **TGA**.

4. Oświetlenie:

- Funkcje **glLightfv** i **glEnable** umożliwiają dodanie źródeł światła w scenie. Światło podkreśla bryłowatość obiektów i dodaje głębi symulacji.
- Oświetlenie słoneczne jest wzbogacone o wielokrotne źródła światła ustawione wokół sceny, co poprawia jej estetykę.

5. Renderowanie orbit:

- Ruch planet po elipsach oraz rysowanie ich orbit jest realizowane przez `glBegin(GL_LINE_LOOP)` i obliczenia geometryczne. Zapewnia to dokładne odwzorowanie torów ruchu planet.

6. Interakcja z użytkownikiem:

- Funkcje takie jak **Mouse** czy **keys** obsługują wejście od użytkownika. Pozwalają na manipulację sceną w czasie rzeczywistym, np. resetowanie symulacji, regulację prędkości oraz sterowanie kamerą.

Dzięki zastosowaniu tych mechanizmów **OpenGL**, symulacja wiernie odwzorowuje dynamikę Układu Słonecznego, łącząc aspekty matematyczne z wizualizacją graficzną. W dalszej części sprawozdania przedstawiono szczegółowy opis realizacji, wyniki oraz wnioski.

3. Realizacja zadania

- `solarSystem()`

```
void solarSystem() {
    if (statusRight == 1) {
        zoom(delta_y > 0); //wykonanie przybliżenia
    }

    if (statusLeft == 1) { //obrot kamera "głowa" obserwatora
        azimuth += ((float)delta_x * pix2angle) * 0.01;
        elevation -= ((float)delta_y * pix2angle) * 0.01;
        if (sin(elevation) >= 0.99) {
            elevation = 1.44;
        }
        if (sin(elevation) <= -0.99) {
            elevation = -1.44;
        }
    }
}
```

```
viewer[3] = 10 * cos(azimuth) * cos(elevation) + viewer[0];
viewer[4] = 10 * sin(elevation) + viewer[1];
viewer[5] = 10 * sin(azimuth) * cos(elevation) + viewer[2];

orbits(); //rysowanie obiektow
sun();
planets();
saturn();
moon();
}
```

Jest to główna funkcja odpowiedzialna za zarządzanie całym systemem planetarnym. Wywołuje inne funkcje zajmujące się rysowaniem poszczególnych elementów symulacji, takich jak orbity, Słońce, planety i Księżyc.

Kluczowe wywołania:

- `orbits()` – rysuje orbity wszystkich planet.
- `sun()` – renderuje Słońce.
- `planets()` – renderuje wszystkie planety z wyjątkiem Saturna.
- `saturn()` – renderuje Saturna wraz z jego pierścieniami.
- `moon()` – renderuje Księżyc orbitujący wokół Ziemi.

Obsługuje również sterowanie kamerą oraz zbliżanie i oddalanie widoku za pomocą zmiennych `azimuth` i `elevation`.

- **orbits()**

```
void orbit(int planet) {
    glColor3f( red:1, green1, blue1);
    glBegin( modeGL_LINE_LOOP);
    for (int i = 0; i < 360; i++) {
        Gldouble r, x, y;
        Gldouble ratio = 1.0 * Gldouble(i) / Gldouble(360);
        Gldouble angle = orbitPoint(planet, [&r, ratio];
        translateAngle(r, angle, [&x, [&y];
        glVertex3d(x, y:0, z:y);
    }
    glEnd();
}

void orbits() {
    for (int i = 0; i < 9; i++) {
        orbit(i);
    }
}
```

Wywołuje funkcję `orbit(int planet)` dla każdej planety, aby narysować jej eliptyczną orbitę. Rysowanie odbywa się za pomocą pętli rysującej punkty na orbicie eliptycznej.

- **planetRotation(int planetID)**

```
void planetRotation(int planetID) {
    glRotated( angle:-90.0, x:1.0, y:1.0, z:0.0);//ustawienie odpowiedniego kątu względem pionu
    glRotated( angle:-planetTilt[planetID], x:1.0, y:0.0, z:0.0);//kat nachylenia planety
    glRotated( angle:360 * (((double)day * 24) + hour) / rotation[planetID]), x:0.0, y:0.0, z:1.0);//obrot wokół osi
    gluSphere(sphere, planetSize[planetID], slicessegments, stackssegments);
    glRotated( angle:-360 * (((double)day * 24) + hour) / rotation[planetID]), x:0.0, y:0.0, z:1.0);
    glRotated( angle:planetTilt[planetID], x:1.0, y:0.0, z:0.0);
    glRotated( angle:90.0, x:1.0, y:1.0, z:0.0);
}
```

Realizuje obrót planety wokół własnej osi, uwzględniając jej kąt nachylenia osi (z tablicy `planetTilt`) oraz czas obrotu (z tablicy `rotation`).

Nachylenie planety jest ustawiane przez:

```
glRotated(-planetTilt[planetID], 1.0, 0.0, 0.0);
```

Obrót wokół osi jest symulowany poprzez przekształcenie czasu (`day` i `hour`) na kąt obrotu w stopniach:

```
glRotated(360 * (((double)day * 24) + hour) /
rotation[planetID]), 0.0, 0.0, 1.0);
```

- **radiusAngle(int planetID, GLdouble& r, GLdouble& angle)**

```
void radiusAngle(int planetID, GLdouble& r, GLdouble& angle) {
    GLdouble time = (double)(day + ((1.0 * hour) / 24));
    GLdouble timeMax = (days[planetID]);
    GLdouble ratio = time / timeMax;
    angle = 2 * M_PI * ratio; //okreslenia kanta obrotu wokół słońca

    double e = orbitsEccentrity[planetID]; //obliczenie parametrow elipsy
    double baRatio = sqrt(1 - pow(e, 2));
    double a = radius[planetID];
    double b = a * baRatio;

    double top = a * (1 - pow(e, 2));
    double bottom = 1 + e * cos(angle);

    r = top / bottom; //policzenie odleglosci planety od słońca
}
```

Oblicza aktualną odległość planety od Słońca i jej kąt na orbicie eliptycznej. Używa ekscentryczności orbity (z tablicy orbitsEccentrity) oraz półosi wielkiej (z tablicy radius) do obliczenia kształtu orbity. Wyznacza odległość od Słońca r i kąt angle dla danego momentu symulacji. Algorytm uwzględnia parametry orbity eliptycznej:

$$r = \text{top} / \text{bottom};$$

- **planets()**

```
void planets() {
    for (int i = 0; i < 8; i++) {
        if (i == 5) {
            continue;
        }

        GLdouble r, ellipseAngle;
        radiusAngle(i, [&r], [&ellipseAngle]);

        GLdouble x, y;
        translateAngle(r, ellipseAngle, [&x], [&y]);

        glTranslated(x, y:0, z:y);
        texture(i); //wgranie tekstury
        planetRotation(i); //obrot
        glTranslated(-x, y:0, z:-y);
    }
}
```

Renderuje planety (z wyjątkiem Saturna), ustawiając ich pozycję w przestrzeni na podstawie obliczeń z funkcji radiusAngle. Obliczenie współrzędnych planety na orbicie:

```
translateAngle(r, ellipseAngle, x, y);
glTranslated(x, 0, y);
```

Nałożenie tekstury na planetę:

```
texture(i);
```

Renderowanie planety jako kuli:

```
planetRotation(i);
```

- **saturn()**

```
void saturn() {
    GLdouble r, ellipseAngle;
    radiusAngle(planetID:5, [&r, [&ellipseAngle]);

    GLdouble x, y;
    translateAngle(r, ellipseAngle, [&x, [&y]);

    glTranslated(x, y:0, z:y);
    texture(5); //wgranie tekstury
    planetRotation(planetID:5); //obrot

    glRotated(angle:1.2 * planetTilt[5], x:-1.0, y:0.0, z:1.0); //nachylenie pierścieni
    for (double i : rings) {
        glColor3f(red:1, green1, blue1);

        glBegin(modeGL_LINE_LOOP);
        for (int ii = 0; ii < 3600; ii++) { //rysowanie pierścienia
            float angle = 1.0 * float(ii) / float(3600);
            float xr = i * cos(X2 * M_PI * angle);
            float yr = i * sin(X2 * M_PI * angle);

            glVertex3f(x:xr, y:0, z:yr);
        }
        glEnd();
    }

    glRotated(angle:-1.2 * planetTilt[5], x:-1.0, y:0.0, z:1.0);
    glTranslated(-x, y:0, z:-y);
}
```

Specjalna funkcja renderująca Saturna wraz z jego pierścieniami. Planeta jest renderowana podobnie jak w funkcji planets(). Pierścienie są rysowane w pętli dla każdej wartości promienia z tablicy rings:

```
for (double i : rings) {
    glBegin(GL_LINE_LOOP);
    for (int ii = 0; ii < 3600; ii++) {
        float xr = i * cos(2 * M_PI * angle);
        float yr = i * sin(2 * M_PI * angle);
        glVertex3f(xr, 0, yr);
    }
    glEnd();
}
```

- **moon()**

```
void moon() {
    GLdouble earthRadius, earthAngle;
    radiusAngle(planetID:2, r: [&] earthRadius, [&] earthAngle);

    GLdouble earthX, earthY;
    translateAngle(earthRadius, earthAngle, [&] earthX, [&] earthY);

    GLdouble moonRadius = 21.5;
    GLdouble moonAngle = 2 * M_PI * (hour % 24) / 24.0;

    // Oblicz pozycję Księżyca z nachyleniem orbity
    GLdouble moonX = earthX + moonRadius * cos(moonAngle);
    GLdouble moonY = earthY + moonRadius * sin(moonAngle);
    GLdouble moonZ = 5.0 * sin(moonAngle); // Nachylenie orbity Księżyca

    glTranslated(moonX, y: moonZ, z: moonY);

    texture(9); // 9 to indeks tekstury Księżyca w tablicy `textures`
    gluSphere(sphere, radius2.77, slicessegments, stackssegments);

    glTranslated(-moonX, y: -moonZ, z: -moonY);
}
```

Renderuje Księżyc orbitujący wokół Ziemi. Obliczane są współrzędne Ziemi na orbicie, a następnie pozycja Księżyca wokół Ziemi, uwzględniając nachylenie orbity:

```
GLdouble moonX = earthX + moonRadius * cos(moonAngle);
GLdouble moonY = earthY + moonRadius * sin(moonAngle);
GLdouble moonZ = 5.0 * sin(moonAngle);
```

Tekstura Księżyca jest nakładana, a on sam renderowany jako kula:

```
texture(9);
gluSphere(sphere, 2.77, segments, segments);
```

- **texture(int textureID)**

```
void texture(int textureID) {
    glTexImage2D( targetGL_TEXTURE_2D, level: 0,
        internalformat: ImComponents[textureID],
        width: ImWidth[textureID],
        height: ImHeight[textureID],
        border: 0, format: ImFormat[textureID],
        type: GL_UNSIGNED_BYTE,
        textures[textureID]);
}
```

Ładuje odpowiednią teksturę na aktualnie renderowany obiekt. Korzysta z wcześniej załadowanych danych tekstur:

```
glTexImage2D(GL_TEXTURE_2D, 0, ImComponents[textureID],
    ImWidth[textureID], ImHeight[textureID], 0, ImFormat[textureID],
    GL_UNSIGNED_BYTE, textures[textureID]);
```

- **light() i lightInit()**

```
void light() {
    int lightRadius = 50; //ustawienie zrodel swiatla
    int lightAngle = 60;
    for (int i = 0; i <= 5; i++) {

        GLfloat x = cos(x:i * lightAngle) * lightRadius; //obliczenie pozycji zrodel swiatla
        GLfloat y = -1 * sin(x:i * lightAngle) * lightRadius;
        GLfloat LightPosition[] = { x, 0.0f, y, 1.0f };
        glLightfv( lightGL_LIGHT0 + i, pname: GL_POSITION, LightPosition); //swiatla wokol
    }

    GLfloat topLightPosition[] = { 0.0f, 50.0f, 0.0f, 1.0f }; //gorne swiatlo
    glLightfv( lightGL_LIGHT6, pname: GL_POSITION, topLightPosition);
    GLfloat bottomLightPosition[] = { 0.0f, -50.0f, 0.0f, 1.0f }; //dolne swiatlo
    glLightfv( lightGL_LIGHT7, pname: GL_POSITION, bottomLightPosition);
}

void lightInit() {
    GLfloat att_constant = { 1.0 }; //parametry swiatla
    GLfloat att_linear = { 0.0000005 };
    GLfloat att_quadratic = { 0.000000000001 };
    float LightAmbient[] = { 0.1f, 0.1f, 0.05f, 1.0f };
    float LightEmission[] = { 1.0f, 1.0f, 0.8f, 1.0f };
    float LightDiffuse[] = { 1.0f, 1.0f, 0.8f, 1.0f };
    float LightSpecular[] = { 1.0f, 1.0f, 1.0f, 1.0f };

    for (int i = 0; i <= 7; i++) { //ustawienie zrodel
        glLightfv( lightGL_LIGHT0 + i, pname: GL_AMBIENT, LightAmbient);
        glLightfv( lightGL_LIGHT0 + i, pname: GL_DIFFUSE, LightDiffuse);
        glLightfv( lightGL_LIGHT0 + i, pname: GL_SPECULAR, LightSpecular);
        glLightf( lightGL_LIGHT0 + i, pname: GL_CONSTANT_ATTENUATION, att_constant);
        glLightf( lightGL_LIGHT0 + i, pname: GL_LINEAR_ATTENUATION, att_linear);
        glLightf( lightGL_LIGHT0 + i, pname: GL_QUADRATIC_ATTENUATION, att_quadratic);
        glEnable( cap: GL_LIGHT0 + i);
    }

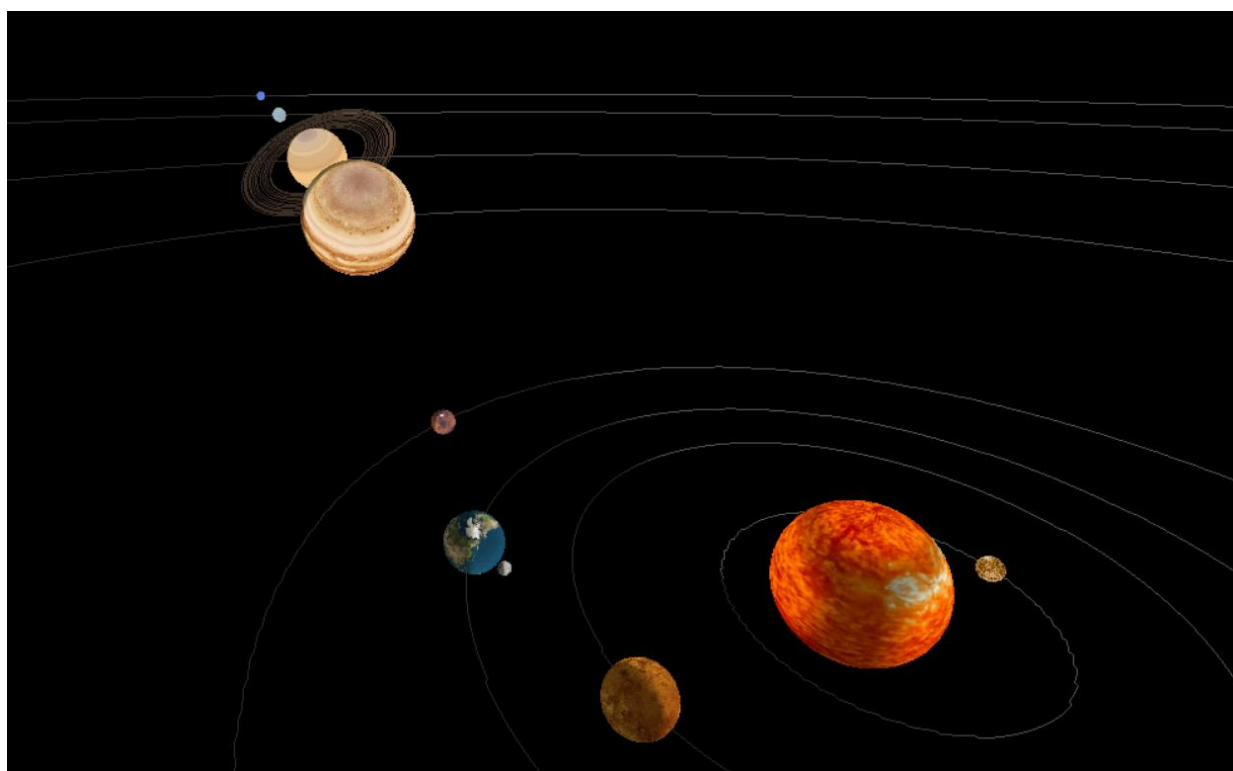
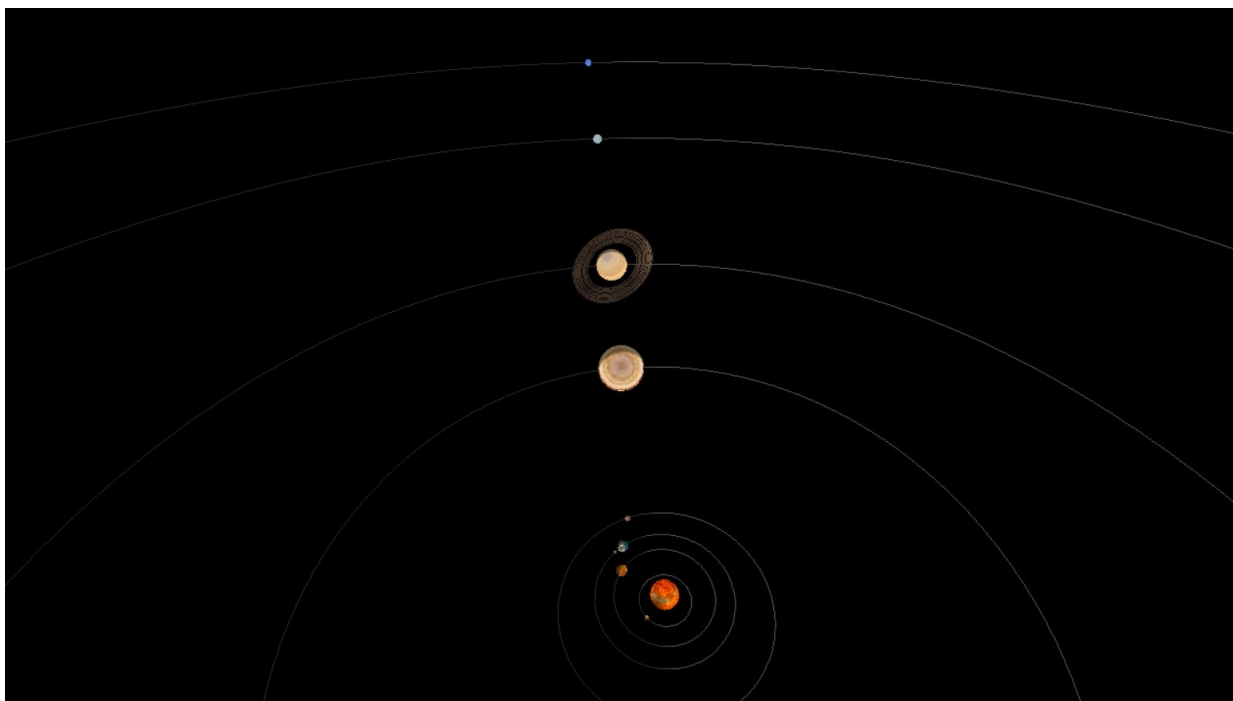
    glEnable( cap: GL_LIGHTING);
    glEnable( cap: GL_DEPTH_TEST);
}
```

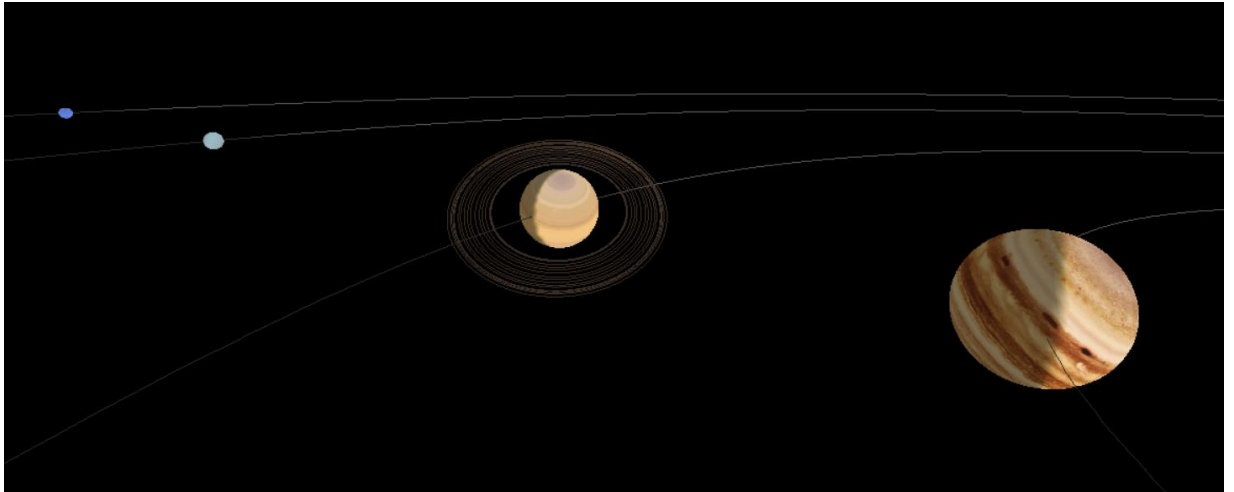
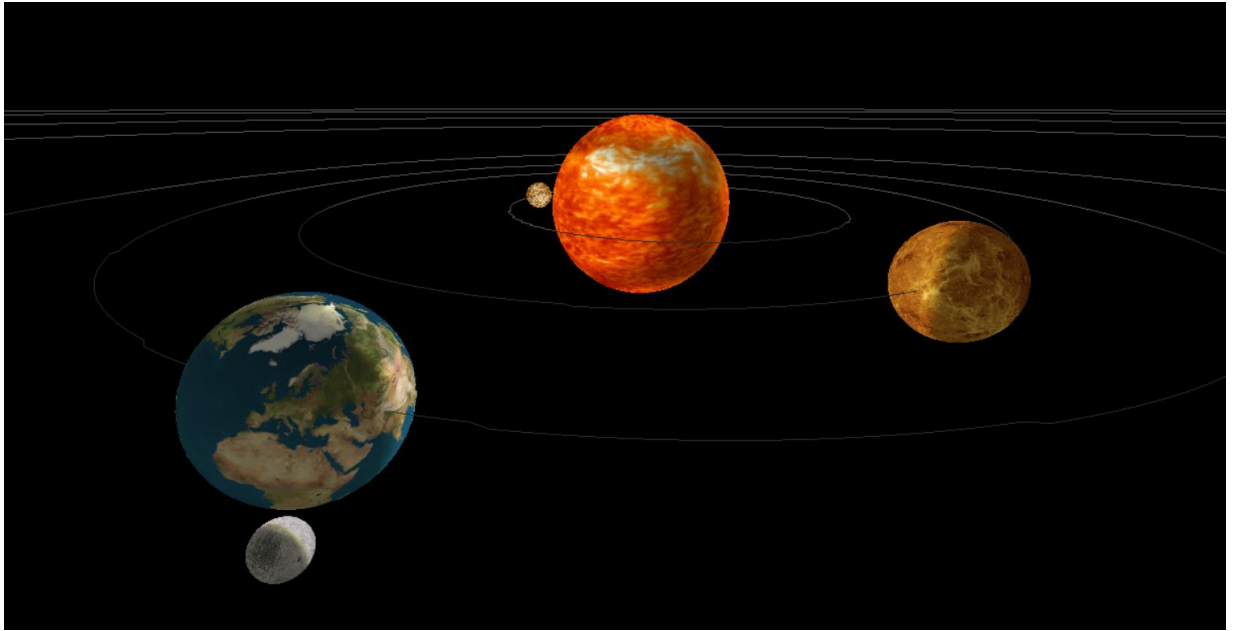
lightInit(): Inicjalizuje parametry źródeł światła (ambient, diffuse, specular) oraz dodaje ich pozycje w przestrzeni.

light(): Wykorzystywana w każdej klatce do ustawienia dynamicznych pozycji światel wokół Słońca oraz na górze i dole sceny.

Efekt działania programu (układ słoneczny z różnych pozycji kamery):

4. Wnioski

Zrealizowana symulacja Układu Słonecznego za pomocą biblioteki **OpenGL** umożliwia realistyczne odwzorowanie ruchu planet, ich obrotów oraz interakcję użytkownika. Zastosowanie tekstur, oświetlenia i zaawansowanych funkcji graficznych poprawiło estetykę oraz realizm wizualizacji. Projekt ukazuje znaczenie matematyki w grafice komputerowej oraz potencjał **OpenGL** w tworzeniu dynamicznych scen 3D.